

B A R S I H I R L A P.

Politikai hetilap. Megjelenik minden csütörtökön.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félévre 5 korona, egyes szám 20 fillér. Hirdetmények beiktatása jutányosan számítottatik. A „Nyílt tér” sorának közlési díja 50 fillér.

Felelős szerkesztő és lapkiadótulajdonos
Dr. TÖRÖK MÓR.

A lap szellemi részét illető kéziratok a szerkesztőség, hirdetmények és pénzküldemények a kiadóhivatal címére küldendők. Kéziratok nem adatnak vissza.

1905. márczius 15.

A nagy márczius idusa óta 57 esztendő telt el. Ünnepnapja, kegyeletteljes ünnepnapja volt ez a nap a magyar nemzetnek azóta mindég, de sohasem annyira, mint ép ma, az igaz nemzeti felbuzdulásnak im már 57-ik évfordulóján.

1848. márczius 15-ike a magyar történelem, a magyar nemzeti Génius Megváltójának feltámadási napja. Ezen a napon támadt fel a nemzeti megváltás eszméje a szabadság, testvériség és egyenlőség szent háromságában. Ezen a napon bontatott ki a magyar hármasszínű nemzeti lobogó, mely félisteneket teremtett pillanat alatt és mely alatt a maroknyi nemzet dicsőséget dicsőségre aratott győzelmeivel bámulatba ejtette a félvilágot.

S mégis, mi lett sorsa a nemzetnek. Ami a Megváltóé. Elnyomatás, sanyargatás. Két hatalmas Caesar nyomorgatta a szabadság igaz hitéért martir halált szenvedni kész nemzetet. A zsoldos martalócok jól végezték kötelességüket. A zsarnoki uralom ádáz dühe topzódva kéjelgett a nemzet legjobbainak gőzölgő vérében. Az istentagadó autokratizmus bárdja kiméletlenül sujtotta a szabadság

szent eszméjét képviselő igaz magyar hőseit. Az isteni eszmék megtestesítőit mézarszékre hurcolták, hogy a magyar nemzet saját legtisztább érzelmeit megutálja és megvesse.

Még ma is arcunkba kergeti a vért e gyalázatos eltévelyedése az emberi érzésnek. Kezünk még ma is ökölbe szorul a bosszúállás ösztönszerű pillanatnyi hatása alatt.

Ám jött, hogy a hóhérekard kifáradt, a néma csend, az örök enyészethez hasonló sivár némaság. Bárha a bitófáról megmenekült honfiak lánczai mementóként csörögtek az osztrák katonai börtönök kasamatjaiból, a nemzet mégis némán, félelmetesen csöndben tűrte a mindenünnen összeszedett csürhe beamtersereg parancsait, a sas, a kétfejű sas gyűlöletes égíse alatt.

S ekkor hirtelen felébredt a tetszhalott sirjából. Midőn a porosz granátosok kürtje már majdnem Bécs alatt fujta a riadót, a porig lealázott Austria a holtnak nyilvánított Magyarországon keresett menedéket. És a halottnak látszó nemzet az élet pezsgő ifjúságában mintegy ujjászületve sietett a kegyelmet nem ismerő ellenség segítségére.

Fátyolt vetettünk tehát a multra. A magyar nemzet békét kötött.

A Habsburgok trónjának legerősebb támasza ismét a magyar nemzet lett. Mert a magyar király Szent István alkotmányos koronáját tette a fejére, mert a magyar király megértette a magyar nemzet jogos törekvéseit és azt ígerte, hogy a nemzeti fejlődésnek természetes útját meg nem akasztja, sőt királyi hatalmának egész súlyával segítségére lesz az egységes és erős magyar nemzeti állam kiépítésének.

Mily nagyszerű, mily fenséges egy nemzet kiengesztelődése! Mennyi szép reményt, mennyi sok boldogságot ígérő állapot egy nemzetre, ha uralkodójával vállvetve és versenyezve küzd és törekszik az igaz eszmék, a tökéletes eszmék megvalósításáért.

De hát csalódás érte ismét a nemzetet.

Az öngyikosság tünetei sokkal hamarabb jelentkeztek, semmint azt egy öntudatos és czélt, magasztos czélt ismerő nemzetről egyáltalában feltételezni lehet.

Egy szabadelvűnek csufolt magyar parlamenti párt ragadta kezéhez mielőbb a hatalmat. Oly szabadelvű párt, mely minden volt, csak szabadelvű nem, s amely szinte párját ritkító önfertőző hideg ortodoxiakat hirdetett minden oly intézmény ellen, mely a va-

TÁRCZA.

Branyiszkón,

Viharos, télhavas
Branyiszkó tetején,
Ki az ott, — ki az ott
Korhadt kereszt tövén?
Ki az ott, — ki az ott
Némán összerogyva?
Istenem, mintha már
Nem is élő volna! . . .

Rajta ócska mente,
Koldusbot kezében,
Ócska mentén régi,
Útött-kopott érem . . .
Ki adta, hol vette,
Hogy szerezte, honnét?
Nem is kell kérdezni,
Hiszen — öreg honvéd . . .

Nyolezvan évvel vállán.
Elhagyatva, árván,
Ugy élt csak, úgy élt csak
Koldusbotja árán . . .
Holló szakállára
Könnye le-lepergett;
„A többivel együtt
Miért is nem haltam meg!”

Jaj, de nehéz vas a
Gazdagok kilincse!

Százsor nehezebb, mint
Rég a harczy penge!
Mintha törrel szurnák:
„Kotródj odébb öreg!”
„A többivel együtt
Oh mért nem haltam meg!” . . .

Bandukol lassacskán
Vén Branyiszkó felé,
Hol egykor honáért
A vérét pergeté . . .
Még egyszer lehullott
S ont bucsu-könnyeket
Ott a szent keresztnél
Hősök sirja felett.

Süvölt a téli szél,
S puszta ág zörög . . .
Leroskad a honvéd
Egy bus halom fölött . . .
S üvölt a téli szél,
Mint gunyos, vad kacaj . . .
Ráfelel susogva
Egy gyöngye, halk sóhaj.

„Itt volt a dicső nap!”
S felragyog homloka . . .
„Itt hullott a vérem!” . . .
S a többit álmódja . . .
— Itt harsog? . . . Trombita . . .
— „Mi bömböl? . . . ágyuszó . . .
Ott villog a szablya,
Ott lobog a zászló! . . .

„Előre honvédek!”
Villámlik a szurony . . .

„Győzünk vagy meghalunk!”
S ő csak rohan vakon . . .
Mi az ott? . . . Egy kereszt!
„Csak oda, hős fiuk!
Ahol a penge cseng,
Ahol az ágyu zug!”

S csak rohan előre,
Fogadja puskacső . . .
Haldokló honvédek
Homloka vérező . . .
Mi süvölt oly nagyon?
„Egy golyó . . . jaj . . . talált . . .”
S összerogy vérezőn
Eltetvén a hazát . . .

„Oh dicső, szép halál!”
Az ajka így susog,
Nem tudja, nem érzi.
Hogy csupán álmódott . . .
Süvölt a téli szél,
Mint gunyos, vad kacaj,
Ráfelel susogva
Egy utolsó sóhaj . . .

Viharos, télhavas
Branyiszkó tetején
Ki az ott — ki az ott
Korhadt kereszt tövén?
Korhadt kereszt tövén,
Hősök sirja felett?
Egy jó öreg honvéd — — —
Az Isten áldja meg! . . .

Prónai Lajos.

lódni nemzeti fejlődés ügyét csak egy lépéssel is előbbre vihette volna.

E párt volt a magyar nemzet fejlődésének legfőbb akadály. A hatalom minden áron való megtartása lebegett csak szeme előtt. Bűnös, rabszolga módon alázta meg a nemzetet. A „Gesamttmonarchie“ átkos eszméjét ez a párt növelte erőssé, mert a hatalom kedvéért érdemeket kellett szerezni Bécsben és lehetett-e nagyobb érdem, mint az, ha a nemzet bármily irányú felbuzdulását már csirájában öli meg?!

Csoda-e, ha ilyen feltételek mellett csődbejutott a 67-iki kiegyezés? Csoda-e, ha a kiegyezés legőszintébb hibeiben mindinkább az a meggyőződés érlelődött meg, hogy nincs meg a fejlődési alap, de sőt korlát, oly magas korlát torlaszolja el a nemzeti fejlődés irányát, melyet legyőzni csak az erők tufeszítésével lehet? Csoda-e ha a nemzet, ha a magyar nemzet végre bizalmát veszíté el az ilyen hazug, az ilyen hamis rendszerek iránt?!

Ami végre 57 esztendő múlva történt most újra, annak jelentőségét csak esküdt ellenségeink kicsinyelhetik.

A magyar nemzet, mint egy megkorbácsolt oroszán a természet őserécsével megáldva tiltakozott a galád család ellen, melylyel szabadságából oly szégyenteljes csufot üztek. A szabadság templomának magyar hitű hivi végre kikergették a hamis prófétákat, a hatalom ravasz sáfárjait, mert már türhetetlen, mert már vétkes mulasztás volt az őrült gazdálkodást tetlenül néznünk tovább.

Az 1848-iki márcziusi nagy napok szele termékeny esővel ter-

mékenyítette meg ismét a nemzeti elvek talaját. Kihajtott újra a magyar nemzet igaz szabadságának fája, felocsudott ismét a nemzet hosszú tespedéséből, feltámadt ismét a nagy idők ideálja: a nagy nemzeti Magyarország!

Ezért kell hát méltóan és komolyan megünnepelnünk a nagy évfordulót.

Mig az 1848-iki márczius 15-ike után csak rövid ideig, alig egy évnél tovább tartó nemzeti feltámadás következett, az idej márczius 15-ike után soha többé el nem muló, a nemzet valódi nagyságának alapjait megvető feltámadás napjai fognak következni. S hogy ez így legyen, elmélkedjünk okosan az első márczius 15-ike óta lefolyt évek történetén, tanuljuk meg belőle bölcsen, mit kell és hogy kell cselekednünk és ha e tanulságokból bölcsen vonjuk le a következtetéseket, akkor nem lesz okunk busolni azon elveszett évek felett, amelyek elmúltak anélkül, hogy hazánkat minden ízében, valódi nemzeti állammá építettük volna ki.

Régi átka a magyarnak, hogy csak saját kárán tanul. Hosszu szenvedések kellettek ahhoz, hogy igazi érdekeink utját felismerjük.

Ünnepeljük meg a forduló márczius 15-ét fokozottabb lelkesedéssel, mint eddig. Vegye ki részét az ünneplésben a legdiszesebb palotától a legszegényebb kunyhóig mindenki, mert foszladoznak a felhők hazánk egén és e felhők mögött örökké derüs ég mosolyog felénk.

S ha a magyarok Istene is úgy akarja, a nagy márcziusi nap mellé még egy második ünnepi napot is fogunk illeszthetni és e nap lesz: 1905. márczius 15! (vi.)

Aranyosmaróth és a középiskola.

A vármegye területén működő pénzügyigazgatóságnak Léváról Aranyosmaróthra való áthelyezése sok huza-vona után megdönthetetlen tényré vált. Ezen kérdésnek megoldásával, valamint a tervbe vett aranyosmaróth—kovácsi-i vasut vonalra megszavazott 60,000 korona törzsrészevény jegyzésével és e vasut kiépítésének keresztül forszírozásával vélik Aranyosmaróth vezető körei kimerítettnek azon nagy munkát, amely Aranyosmaróth elhanyagolt voltát egy modern vidéki kis város niveaujára fogja emelni.

Távol áll tőlünk, hogy e két említett kérdést kicsinyeljük, vagy értéküket kisebbíteni óhajtanók. Oh nem! A pénzügyigazgatóságnak törvény előírta helyére azaz a vármegye székhelyére való áthelyezését igen fontosnak tartjuk, fontosnak Aranyosmaróth fejlődése szempontjából, de az egész vármegye közönségének érdekében is, mert egyáltalán nem mellékes az ügyes-bajos publikum előtt, hogy az egész vármegyére kiterjedő hatáskörrel rendelkező egyes hatóságok és hivatalok, a vármegye több helyén elszórtan legyenek-e elhelyezve vagy pedig egy helyen — a vármegye székhelyén — összpontosítva, úgy hogy egy nap alatt egy helyen összes elintézni való dolgát valamenyi hatóságnál elvégezhesse és ne kelljen neki idővesztését és kiadásait még tetézni avval, hogy egyik helyről a másikra utazgasson.

Már az aranyosmaróth—kovácsi-i vasut kiépítéséért — nem tehetünk róla — nem tudunk annyira lelkesedni. Szükségesnek tartjuk ezt is, sőt megvalósítandónak, nem is annyira Aranyosmaróth szempontjából, de az egész vármegye közönségének érdekében, a vármegye székhelyéhez való könnyű és olcsó hozzájuthatás miatt, de egyáltalán nem tartjuk e kérdést oly sürgősnek, hogy e miatt oly intézmények elodáztassanak, amelyek egy, a fejlődés ösvényére lépett vidéki emporiumnak mintegy létfeltételei és a mindennapi kenyér szükségének jellegével bírnak.

Nem tartjuk a kérdéses vasut kiépítését oly sürgősnek, mert bizonyos tekintetben az Aranyosmaróth fejlődésének mai stadiumában még talán kárt is okozhat, mivel e vasut innen csak vinni fog, hozni aligha, embrió kereskedelmünk és tengődő kis iparunk érdekében pedig az volna a fő, hogy Aranyosmaróth jövő fejlődésének oly intézményekkel vesse meg alapját,

Büttner Emil levele.

— Fehér-Templomból 1848. szeptember 3-án. —

Szeretett édesanyám!

Már mint csatákat próbált harczi, a táborból küldöm levelem édes anyámhoz. Multkori levelemben említettem, hogy a tűzpróbát szépen kiálltuk, de most már egy nagy csatáról írhatok.

Mikor a ráczok hallották, hogy megjárták pajtásaik utolsó betörésükkor, egy ideig békében maradtak s mi már néhanéha felváltva alhattunk egy kiesit. Csak Bobalics a ráczok oberstere látogatott el egyszer hozzánk igen különös módon. Éjjel 11 óra táján, végső őrszemünknel (vedette,) megjelent egy huszár, kék csákó, zöld dolmány és veres nadrágban. Az őr rákiált: „Allj! Ki vagy?” erre tiszta magyarsággal azt feleli: „jó barát!” Ahogy

*) E levelet Büttner Emil, mint honvédközpénzes irta haza. Tizennégy éves fia volt, mikor elment a szabadságharcba, mert csak az első csaták után töltötte be tizenötödik évét.

A félte és nagy gondal nevelt fia, nevelőjével Panczák Mátéval (ki később az alkotmányos időben Arvavármegye főjegyzője volt) berándult Miskolcra, ahol nevelője beállt tüzérnek, míg öt gyenge gyermeknek néztek s nem akarták bevenni, hanem inasát és kocsisát besorozták. Ezt a gyereket ifjú olyan szégyennek vette, hogy kétségbeesve könyörgött s végül kijelentette, hogy megöli magát, ha be nem veszik. Erre aztán besorozták a 9-ik zászlóaljba a később oly nagy hírű vörössapkások közé.

pedig az őr a tábori szót kérde tőle, azt mondja: „ne kérdezd pajtás! mink huszárrok vagyunk. Most jött Verseczre egy egész tábor onnat jövünk mi titeket meg nézni. Hat pajtásom amott várakozik a szállók végén.” Az őr erre áteresztette s a huszár egyenes az altiszi posztra ment, ott leugrott a lováról, egy fához kötötte, maga pedig a mi embereink közzé ült, szivarra gyújtott s a mellett, minden után kérdezősködött: „hányan lehetünk? milyen tervekről tudunk s más efféléket. Mikor a szivarját kiszívta, előrseinktől elbucszott, lovára ült s elvágtatott. De ahogy aztán a végőrtől mintegy 30 lépésnyire a szilvásban volt, elkaczagta magát s visszakiáltott: „Ti szamarak! ti kutyák! hisz én vagyok Bobalics, a palánkai rácz tábor vezére!” ezzel elszárguldott. Aztán már löttek utána a mieink, de a sötétben elhibázták.

Harmadnapra rá, aug. 30-án, a város körüli földeken mindenfelé porfelleg verődött fel. Minket tüstént felállítottak, egy félszázadot az oraviczai uton fekvő sánczba, mely mellett multkor az ütközet volt, másik félszázad a verschetzi uton fekvő négyszög-sánczba, minket, a 2-dik századot, a két sáncz közti térségnek, mely mintegy ezer lépésnyire lehetett, a közepére állítottak a szállók közé. A felmaradt egy század pedig a városban a torlaszokat foglalta el a német polgárokkal s az odagyült, többnyire oláh landstürmerekkel, egy századunkat pedig Blomberg császári ezredes, ki a támadásról már előre értesülve volt,

magához rendelte lisztet hozni. Kevés várta eldördült az ágyu az oraviczai sánczokon s utána minden oldalon; a ráczoknak pedig, mintegy hatod része, rohant a város felé. Minket most egy kissé magassabb szállógarád mellett állítottak fel, egymástól 6—9 lépésnyire s így meglehetősen hosszú lánczot képeztünk a két sáncz között. A ráczok hatszor vagy hétszer annyian voltak, mint mi, mert ők szorosban egymásmellett állottak s volt sok olyan fa, ahová tizen-tizenketten is húzódtak, — az ő lánczuk mégis sokkal hosszabb volt a miénknel. A két sánczban folyton döngött az ágyu, míg mi csak apró fegyvert ropogtattunk egymásra, de oly dühösen, hogy $\frac{3}{4}$ óra alatt 60 töltésből csak négy maradt. A ráczok látták, hogy velünk így nem boldogulnak előre vonszoltak egy ágyut s azzal is közzénk lödöztek.

Ami töltésünk akkor már elfogyott s mi a legnagyobb golyózapor közt egész flegmával ettük a szállót s némelyek pipára gyújtottak, míg aztán megláttuk, hogy a város felett, a fehér ágyufüst közzé sűrű fekete füst emelkedik s a külváros nem sokára egészen lángban volt.

Ezt már igen aggódva néztük, de akkor jött lelkes főhadnagyunk Turánszky s a még derekabb hadnagyunk Schölszk-horn egy nagy láda töltést vonszoltak oda, melyet köztünk hirtelen szétosztottak. Nekem egymagamnak nyoleczvanon felül jutott. Hadnagyunk most előnkbe állt s lelkesen kiáltotta: „Rajta, magyar!” mire az egész

mely intézmények az itteni kereskedő és iparos-osztály mai nehéz megélhetési viszonyait a lehetőséghez képest javítsák.

Mindezeknél fogva a pénzügyigazgatóságának megmászhatatlanul ide történt áthelyezése után a legelső és legfontosabb lépésnek kellene lennie annak, hogy itt mielőbb és azonnal egy középiskola létesüljön; érthetetlen és megfoghatatlan, hogy ezen Aranyosmaróth létezőkérdését képező kérdés iránt a vezető körök alig bírnak fogékonysággal, pedig a város fejlődésének és annak, hogy Aranyosmaróth székhely maradjon, ez a conditio sine qua nonja.

Hiába összpontosítottak Aranyosmaróthon minden képzelhető hivatal és hatóságot, mindaddig míg itt középiskola nincs, e sok hivatal és hatóság az a kovács lesz, amely itt erjeszteni fog, mert az a sok hivatalnok itt egy oly hatalmas és intelligens elégedetlen elemet fog képviselni, amelynek minden igyekezete, minden ténye oda lesz irányozva, hogy csak el innen! Ennek pedig kikerülhetetlen következménye rövid idő múlva az lesz, hogy az összes hivatalok gyűlhelyei lesznek a tisztviselő világ selejtjének, amely ide büntetesképpen fog kerülni.

S ez egész természetes is, mert az értékesebb, ambíciós tisztviselő — gyermekeit itt iskoláztatni nem tudván — itteni állomását mindig csak ideiglenesnek fogja tekinteni, várva a kedvező alkalomra, hogy innen áthelyeztesse magát, mivel jövedelme mellett nem is gondolhat arra, hogy 2—3 gyermekének idegenben való iskoláztatása költségeit elbírja.

Ezeket kívül tan- és nevelésügyi szempontból is igen fontos és szükséges Aranyosmaróthon egy középiskola létesítése.

Aranyosmaróthoz legközelebb a lévai, nyitrai és érsekújvári gymnasiumok vannak s mit tapasztalunk e 3 intézetnél a legutóbbi években a szeptember havi iskolai beiratkozások alkalmával? azt, hogy mindegyik intézetnél évenként átlag 100 gyermeket utasítanak vissza és nem vesznek fel tulsufaltság miatt, tehát minden egyébtől eltekintve legalább 300-ra tehető azon tanulók száma, akik kénytelenek volnának az itteni középiskolát felkeresni, pedig — egyebet nem számítva — már e 300 tanuló is igen szépen látogatótá tenné középiskolánkat.

Aranyosmaróthra pedig mit jelentene egy magas intelligenciájú középiskolai tanári kar és 300 középiskolai tanuló, azt

hiszem, azt teljesen felesleges bővebben fejtegetni és igazolni, mert ezt csak az nem érti meg, aki nem akarja.

Esdve kérjük Aranyosmaróth arra hivatott és intéző köreit, vegyék kezükbe ez ügyet álljanak ez eszme mellé addig, míg nem késő minden tehetségükkel és tudásukkal, hogy az ige testté legyen, mert ezzel fogják igazán megvetni Aranyosmaróth jövőjét. — E nélkül soha!

Az élelmi szerek drágasága.

A kedvezőtlen termés most kezdi leg-súlyosabban hatását éreztetni. Ugy Budapesten, mint a vidéki városokban nap-nap után keservebb lesz a panasz, hogy a legszükségesebb élelmi szerek, a hus, a konyhavetemények ára természetellenesen feleségtáznak s az élelmezés 10—30 perccenttel megdrágult. Ez egy olyan malum amely közvetlenül érint mindenkit az országban s első sorban természetesen a a szegényebb néposztályt sújtja. Ugyancsak panaszok hangzanak mindenütt a takarmányneműek drágasága miatt. A hus aránylag még legolcsóbb maradt az általános drágulás közepette, aminek oka az, hogy a gazdák takarmányhiány folytán kénytelenek a marháikat eladni. Ez az ok is jellemzi a helyzetet.

S midőn konstatáljuk a tényt, hogy a drágaságnak a kedvezőtlen termés az oka, egyuttal rá kell mutatnunk arra is, hogy az áremelkedés nem természetes, hanem a spekuláció által fel van csigázva. Az áraknak 15—20 százalékkal kellene olcsóbbaknak lenniök, ha a természetes helyzetnek megfelelőnek. S e spekuláció ellen teljes erővel kell küzdenie egy a hatóságoknak, mint a polgárságnak.

Az árak feleségtázásában nagy része van a budapesti újságoknak, melyek heteken keresztül sopánkodtak a fővárosban uralkodó drágaság miatt s ezzel alarmirozták a vidéket is. Most, amikor a krajezáros lapok révén az egész ország lakossága 24 óra alatt értesül az eseményekről, az élelmi szerek drágaságáról terjesztett rémhírek egy-kettőre szervezték minden vidéken s városban a piaci árúsokat, akik máról holnapra felemelték az árakat, kellemtelen meglepetésére a vásárló közönségnek. S a publikum védtelenül állt a zsebe ellen intézett merénylettel szemben s kénytelen kellemtelen fizeti most is a feleségtázott árakat.

De még ez nem lenne a legnagyobb baj. A legnagyobb baj az, hogy az árak nem fognak a mai nivón megállapodni, hanem mesterséges módon fognak emeltetni még továbbra is, egész a jövő őszig. Az árusok vérszemet kaptak s miután látják, hogy azon esetben, ha kartellbe állanak, a publikum nem tud velük szemben védekezni. Az árak további feleségtázására már azért is kilátás van, mert Budapesten most mindent elkövetnek, hogy az élelmi szereknek Budapestre való irányítását megkönnyítsék. Lehetséges, hogy mire e sorok napvilágot látnak, már meg lesznek adva a legmesszebbre menő vasuti szállítási kedvezmények a fővárosba irányított élelmi szereknek. S ez maga után vonja majd azt, hogy a vidék még az eddiginél is fokozottabb mérvben fog törekedni arra, hogy élelmi szereit tömegesen helyezze el Budapesten. Minek természetes következménye csak az lehet, hogy a vidék árai még inkább emelkedni fognak.

De emelkedni fognak azért is, mert a készlet napról-napra fogy s ha ne adj Isten, a nyár ismét nem a legkedvezőbb aratással kecsegtetne, még éhínségnek is nézhetünk elébe.

Mindezeknél fogva szükséges, hogy már a hatóságok is a kezükbe vegyék az ügyet. Kívánatos, hogy a hatóság a legszigorúbban őrizze ellen a piaci árakat s azokat terelje vissza a rendes mederbe. A törvény megadja erre a jogot, sok helyütt városi szabályrendelet is szabályozza a a piaci rendet s az árak felett való hatósági ellenőrzést. Vegyék kezükbe ezt az ügyet, mert elsőrendű közérdekről van szó. Az élelmi szerek drágasága első sorban a szegénysorsu lakosságot sújtja, mely sorsa ellen már nagyon is hangosan zugolódik.

Kétségtelen, hogy a legszigorúbb hatósági ellenőrzés útján sem tudjuk elérni azt a célt, hogy az élelmi szerek ára egész a jövő őszig normálisak legyenek. Annyit azonban okvetlenül el lehet érni, hogy lelketlen kalmárok, akik ilyen időben tömegesen szokták összevásárolni az élelmi szereket, vissza ne élhessenek a helyzettel. Első sorban azt kell megakadályozni, hogy a tömeges vásárlásokkal egybekötött spekuláció ne legyen lehetséges.

Elvárjuk a kormánytól, hogy azon a czimen, hogy Budapesten olcsó élelmezést biztosítson, nem fog olyan politikát követni, amely a vidék rovására nyomná le Buda-

láncon végig viszhangzott: „Rajta, magyar! Előre! Előre!” és úgy neki rohantunk a ráczoknak, hogy meg nem hagytuk szaladásokban állni egész a verschetzi sánczig. Ott pedig már szegény bajtársainknak igen szorult a kepezájok. Ők is kilődöztek minden töltésüket s a ráczok már a sáncz nyilásától alig 10 lépésnyire álló vizeshorodót elhúzták s a mellől lődöztek a sánczba. Mi akkor rájuk rohantunk és diesekvés nélkül mondhatom, hogy én voltam az első a hordónál, honnan még ránc is két lövést tettek. De akik onnan löttek tanácsosabbnak tartották elhordani az irhát s mire én oda értem már csak egy igen szép fiatal szerviánus volt ott, aki könnyű sebbel a lábán el nem futhatott. Fegyverét, pisztolyait s ezüsttel kivert szép handsárját a földre rakta s térdreesve pardonért könyörgött. Én a fegyverét s pisztolyait, a nyomban utánam jövő Sónogyi Sándor pedig a handsárját kapta el és siettünk előre, de az utánunk jövők neki estek s több szurással kivégezték szegényt. De pajtásainkat is igen rossz állapotban találtuk a sánczokban, mind halálsápadtak voltak, töltésük nem volt s közülök igen sokan megsebesültek. Hanem aztán elhajtottuk mi a szerviánusokat egész Vöröstemplomig! Egyszer mi a jobb szárnyon, mintegy 15-en elszakadtunk s a minket leginkább tüzelő ágyu felé vonultunk, hasonmászva a szállók közt egész mintegy 40 lépésnyire tőle. Ahogy a szállók közül a fejünket felemeltük, tüstént felénk for-

ditották az ágyut s a kartács majdnem a sapkánkat stráfolta. Szerencsére mindnyájan lebuktunk s így semmi bajunk se lett. Most használva az időt, míg ők az ágyut megtöltik, mi olyan sűrűn lövöldöztünk rájuk, hogy kénytelenek voltak ágyujokkal tovább iramodni. Ennek pedig az lett a következménye, hogy a velünk volt káplárt őrmesterré, minket pedig hatunkat, akik irni olvasni tudtunk, őrvezetők néveztek ki.

Innen aztán visszatérve, a város előtt a német polgárok fogadtak, kik alig győztek minket áldani s nekünk köszönni. Tőlük tudtuk meg, hogy bajtársaink a városban hasonlóan vitézül viselték magukat — és nagy volt az általános vigáság és öröm!

A hadi zsákmányt, amit fegyver, ló s különösen municziót elfoglaltunk, 30,000 pengő forintra becsülik: de hát a város, melyet megmentettünk, mennyit ér?

Rácz halottat több mint 160-at temettek el az idevaló lakosok, daczára annak, hogy ők halottaik nagy részét legnagyobb futásuk közben is magukkal vitték. Közülünk 4 halt meg, 2 halálosan megsebesült s 9 kevésbé. Csata végeztével még pinézékből, padlásokról hatával-tízével húztuk ki az oda bujt szerviánusokat.

Déltájban Szászkaról megérkezett a két századunk segítségünkre s a lisztért ment századot is akkor küldte vissza erősítésünkre Blomberg s három századot a Rukovina-ezredből s egy divízió Uhlánust, — ő jól számított, de mi keresztül vontuk, mert akkor már mindent elvégeztünk.

Most egész zászlóaljunk táborba szállt, hol magunk főzte gulyáshussal és szőlővel éltünk, kenyeret csak minden sátoros ünnep kapunk.

Áldja meg a magyarok örök Istene szeretett édesanyámat és mindnyájokat! gondoljanak néha
Emilre.

Utóirat.

Mult csatában Bobalics újra mutatta Magát. Van itt Fehér-Templomban bizonyos Avancour nevű igen jeles ember; valamikor császári tiszt volt s Munkácson várfogságban ült, most a polgárőrség vezére. Zászlóaljunknál „fehér tollas” név alatt ismeretes. Bobalics ennek az öltözetéhez hasonló, kék nemzetőri ruhában, fekete kalapban nagy fehér tollal, fekete lovon járt a városba a torlaszok előtt. A mieink őt Avancournak nézték, csak mikor az átelleni utcából szintolyan ruhában és lovon, jön az igazi Avancour és kiált: „Lőjjetek le, hisz ez Bobalics!” Löttek aztán utána, de már messze száguldott, nem találták el. A vakmerősége másodszer is sikerült.

Most nagyban sánczoljuk a várost. A derék német polgárság mindenben segít: mert csak bennünk látja oltalmazóit. A császáriakban már nem bíznak, Blomberg nagyon is kimutatta a foga fehérét. Adná a magyarok Istene, hogy még őt is üzhették magunk előtt, mint a szerviánusokat. Jaj! de is szivesen tennénk!

pesten az élelmi szerek árait. Általános, országos nagy érdekről van itt szó, az ország érdeke fölé nem helyezhető elvégre a fővárosé.

Tanügy.

Dőlnek a mesefák.

Én még nem láttam embert, aki ne szerette volna a meséket. A legkomolyabb, legridegebb ember is felmelegszik egy kis mese hallatára. A rendes kedélyű ember a legnagyobb élvezettel tudja hallgatni a mesét. Ez visszaidézi gyermekkorának emlékeit, visszahozza azt az időt — noha rövid időre is — amely már régen elmúlt. A boldog kort látjuk: a gyermekkort, tele örömmel és ábránddal. Ezt mind a mese szerezte. Felnőtt korunkban visszaemlékezvén gyermekéveinkre, az igazi, kellemes gyönyört az akkori mesék szülik. Ime, a mesét már csak azért is pártolnunk kell, mert ily sok kellemes órát szerez felnőt korunkban, visszaemlékezéseinkkor. De tán nagyobb az az öröm, amit akkor érzünk, mikor először halljuk a mesét. Hogyne telnék öröme a gyermeknek ebben, mikor a felnőtt is édesen ringatózik el benne.

Kell-e a mese?

Élhet-e a felnőtt ember úgy, hogy elvégezvén a favágást, vagy bezárta a boltot, félretette a tüt vagy a tollat: eszik, iszik és alszik. Nem! A léleknek táplálék kell. Itt is vannak nagy ehetők és kis étkü emberek, meg akik jólemészenek és gyomorhajosok.

Az imádság lehet a lélek vize és levegője. Ujság a kenyér; regény a leves; a húst az ismeretterjesztő dolgok képezik; minél szebb a próza, annál finomabb a téstáseledel ize, illata csiklandozza lelkünk érzékszerveit; esemegék, befőttek és más effélék a versek.

Ki mit szeret, abból eszik, de ami kell. Azonban nemcsak a felnőttnek az éhét kell elaltatni. A gyermek lelke nagyon falánk, sőt telhetetlen. Mit adjunk a kezébe, mikor még a betűt is alig ismeri? Mesét neki! Ennivalóval, új ruhával nem szerünk nek annyi örömet, mint egy jó mesével. Szükséges ez, mert lelkének ez a tápláléka; e nélkül kis öreg lesz. Elnyomja lelkét a más és sok tudnivaló. Vagy rosszlelkű lesz, — mert igazán csak a mesével nevelünk.

Az iskola minden osztályában szeretik a mesét, de igazán és föltétlenül az I—II. osztályban kell. Ez az alapja minden későbbi tudásnak. Amint ezt tanulják, úgy lesz mással is.

Bajos azonban nekünk már az első osztályban mesélni. (Még mindig tót anyanyelvűek iskolájában vagyunk.) De lehet! Két-három szóval is elmondhatunk egy kis mesét. Tizenöt szóval már nagy mesét közölhetünk. Ennyit meg rövid idő alatt megtanul a gyermek. Hogy értsük egymást: a gyermek tót ajku, egy hangot se tud magyarul, mikor a kezembe kerül. Nem bizony, mert Barsban vagyunk. Itt az óvoda fehérholló számba megy. S a mely tót helyen van is — legtöbb esetben akár ne volna. Az óvodában nagy az eredmény, sok is, mert a tót gyermekek megtanultak annyit, hogy egymás közt is magyarul beszélnek. De mi haszna, az iskolában egy év alatt olyan tótok lesznek, mint a huba. Bizonyára az iskola körül van a hiba.

Az iskolába kerülő gyermeknek már az első évben nagy szókinészet nyújtana a mese által.

Főlöszlegesen megjegyznem, hogy csak iskolába való mesét halljon a gyermek.

Rendszeres meséléssel nem remélt eredményt érünk el. Ez szól az óvodáknak is. Sok oldal haszna van a mesének. Megtanul a gyermek beszélni, ismeretkórét nagyobbítjuk; a jóra neveljük és szoktatjuk, a mi a fő: kellemes órákat is szerzünk neki.

Mondassuk el a gyermekkel az otthon hallott meséket is. Ebből megtudjuk, hogy milyen levegő van a családban.

Természetesnek találom, hogy mint másnál, úgy a meséknél is: egy tót szót ne használjunk. Száműzzünk minden idegen szót!

Ha valamely fogalom neve ismeretlen még, használjunk körülírást. Ebből is haszon van.

És megegyezik a magyaros észjárással! Korentsy.

Nyílt levél.*)

Tekintetes szerkesztőség!

Becses lapjának f. é. február hó 26-án megjelent számában „Zsidóságunk politikai felfogása” című cikkben van egy kitétel: hogy a zsidóság irtózik az ellenzék-től, különösen pedig annak szövetségétől, mert benne van a — néppárt.

Engedje meg kérem, hogy erre pár sorral teljes objektivitással reflektáljak.

Ismeretes mindenki előtt a néppárt programja; — a felekezetséget akarja kiküszöbölni, izmosítani az őstermelőt és az állami gépezetet egy kis olajjal való megkenésével annak nyikorgását megszüntetni. Ez egy pár szóval kifejezett elve a néppártnak.

Sajnos! a zsidóság a szabadelvű korból származó hypnózis alatt állva, nem képes szabadulni a néppárt programjáról politikai ezézzattal terjesztett rosszakaratu hírek folytán keletkezett rémlátomásoktól.

A néppárt, amely az alkotmányos és független érzelmei miatt annak idején „leggazdagabb paraszt-”ra degredált Zichy kezdeményezése folytán keletkezett, a legelső választási campagne alatt odaállított a választóközönség elé, mint „adáz” ellenség.

Igy voltak fogalmazva azon falragaszok, melyeket Baross Jusztin állispán, a bitói választókerület választási elnöke, a kerület községeiben mindenhova ragasztatott.

Tehát „adáz ellenség,” honáruló csapat és nem politikai ellenfél.

Az ezen választásnál Baross Jusztin által elkövetett törvénytelenések rengeteg halmazára nem reflektálok; fájdalom szívvvel emlékszünk arra, hogy a megye állispánja vak gyűlölete, elfogultsága által olyanokra ragadtatta magát, amikért őt a törvény elé kellett volna állítani.

Jogtiprás, jogfosztás, erőszakoskodás: ezek voltak a liberalizmus diadalának biztosítására.

Baross Jusztin typos volt a jogtiprásban; őt híven követték a többi hivatalnokok és választási elnökök az egész megyében.

A falusi zsidó a „Pester Lloyd” hasábjából tanulta a politikát és a hazafiságot és aki az egész existenciáját az uralkodó párthoz kötött, a néppárttól szélnek eresztett hazugságok, ferdítések folytán eo-ippo elfogult volt a néppártal szemben. Ezen ellenséges indulatában megerősítette őt a liberálpárt dühöngése a néppárt ellen.

A falusi zsidó boltos, kocsmáros így gondolkodott: ha a vármegyei urak, kezdve az állispántól, mint „adáz ellenséget” mutatják be a néppártot és annak eltiprására, a föld színéről való eltüntetésére minden eszközt felhasználnak és a törvény őket azon sok jogtiprásért felelősségre nem is vonja: lehetetlen, hogy ezen párt becsületes, hazafias intenczióból alakult volna s így nekünk is, mint a szabadelvűség hirdetőinek, saját jól felfogott érdekünkben kell segédkezet nyújtanunk a néppárt kiirtására azért, hogy pozicziókat a társadalomban megerősítsük, hanem azért is, mert a haza egyik ellenségének (a másik ellenség Kossuthpárt) kiirtására segédkezdve, még honmentő munkát végzünk.

A zsidók tehát szuggesztívó által mintegy beleneveltettek a liberális párttól külön álló politikai pártok szükségyszerű ül-

*) A „Trencsényi Lapok”-ból vettük át e nyílt levelet, abból az indokból, mert az itteni viszonyokra nézve is nagyon tanulságos a tartalma.

dözésébe és hosszú 10 éven át mintegy beleélték magukat a néppárt iránti gyűlöletbe s ettől még most sem tudnak szabadulni.

A néppárttal pedig a zsidók mint nyílt homloku politikai ellenfél állnak szemben, holott a liberális urak a zsidót sohasem tartották fegyvertársnak, hanem csak vak eszköznek a gyűlölt néppárt üldözésében.

Hányszor voltam tanuja annak, hogy a liberális urak a legnagyobb megvetéssel nyilatkoztak a zsidókról, itt nem reprodukálható neveikkel illetve őket, persze olyan családi-féle őszinte ömlengések közt, velők szemben azonban a legmegnyerőbb barátságos indulattal viselkedtek, csak azért, hogy őket mint fehér rabszolgákat magukhoz lebilineselve tartásák.

A gyűlöletes érzelmek szittására, vagyis inkább megszilárdítására az utolsó választások alkalmával azzal ijesztgették a zsidókat, hogy a néppárt az egyházpolitikai törvények revíziója alatt a zsidók válas egyenjogúságának eltörlését kívánja. Hazugság! A néppárt olyan törvényeket óhajt, melyek a zsidók megölhetését Magyarországon lehetetlenné teszik Hazugság!

Azon fondorkodik a néppárt, hogy a zionismust saját politikai érdekeinek előmozdítására eszközül használja fel a zsidóknak Palesztinába való kitelepítésére. Hazugság! A néppárt elakarja nyomni a jogegyenlőséget; előnyöket, privilegiumokat akar a keresztényeknek, különösen a katolikusoknak biztosítani. Hazugság!

Törvényileg biztosított előnyöket az agrarizmusnak a kereskedelem rovására. Hazugság!

A reakció korszakának felolvasztását, a maradás sötétségének, amely még az egyiptominál is feketébb, megalapítását! Hazugság! Itéljék a zsidók a néppárt tevékenységét akkor, ha majd tere nyílik a működésre; vizsgálják meg, vajjon csak osztályok, felekezetek javát keresik-e, vagy pedig a közjónak szentelik-e tevékenységüket; addig türelmet kérünk és politikai méltányosságot.

Predmazin, 1905. február 27.

Steszkal József
cz. kanonok, plébános.

Jelmez-estély a kaszinóban.

Egy holdsugaras, csillagfényes estén Carneval herceg és Terpsichore találkozott az Olympuson. Hogyan s miként került oda Carneval, azt talán felesleges is kérdezni, hiszen hol nem fordul meg manapság s különösen az ő saisonjában a vig, örökké kedélyes, mulató és mulattató világi: Carneval? S miután az ambróziailattal telt olympusi báléjszakán eljárt a bájos, lenge Terpsichorával az első tourt, odásugta a fülébe:

— Tudok én egy zugot a földön, hol lángolóbbak a pillantások, mosolygóbbak az arcok és simább a parkett! Mielőtt kifáradtan nyugalomra hajtánám a fejem, elmegyek oda, hogy legyen miről álmodnom, ábrándoznom a hosszú nyári pihenőn. Tartson velem Nagyságos asszonyom!

* * *

S az esti vonattal kiszállott egy hajporos, elegáns fiatal ember. Teljesen com il faut, valóságos raçe s kisegítette társát: egy bájos, lenge, tüneményes női alakot, kinek minden mozdulata báj, rythmus s a kecs megtestetülése. Carneval volt Terpsichorával.

Eljöttek, hogy ott legyenek az utolsó farsangi éjszakán, amikor a mulatni vágyók kedve eléri a gradus superlativust, eljöttek hogy jelenlétükkel csábítsanak, hogy lánggra gyujtsák a könnyen lobbanó kedélyeket, a gyöngé leánysziveket s a mosolygó női szemektől könnyen megrészegedő, elpasztrozott férfiakat!

Az egész éjszaka ott lengett a forró levegőjű táncteremben ma lame Terpsichore és Carneval lovag szelleme! Nem röppen-tek ki egy pillanatra sem, megfordultak minden oldalon, minden sarokban, hogy jó

kedvre, pattogó hangulatra tüzeljék az amugy is könnyen tüzet fogó kedélyeket.

Az estély képe és jellege teljesen méltó volt a kaszinó régi multjához. Amikor még a bálutáni napon édes női levélkék vitték a siker hírét a világ mind a négy tája felé! Diszes társaság gyűlt össze nemcsak az aranyosmarótiakból, hanem a vidékről is s mindannyian magukkal vitték egy édes, kellemes báli éjszakának marandó emlékét.

Szép jelmezek váltogatták egymást a a fényes báli toilletekkel, bájos, üde leányarcok, nyíló rózsabimbók — a pompázó kinyílt rózsaszálakkal, szebbnél-szebb asszonyokkal, — mintha csak egy mesebeli tündérkertben járnánk.

De térjünk már át az intimebb részletekre. Kilencz óra körül egymást érték már a robogó hintók s hozták a sok bájos hölgyet, kik kipirulva az izgalomtól, vigan szöktek ki a puha kocsiokból, hogy fekete frakkos, kikeményített urak oldalán szálljanak fel a vastibule lépcsőzetén. Nem telt bele egy félóra sem, együtt volt mindenki s megkezdődött a felvonulás.

Fogaitesattogató, Szvengali-szerű mozulatokkal közeledő sárkány nyitotta meg a menetet, derűtséget keltve mókáival. S utána párosával a sok szép, sikerült, jellegzetes maszk, mosolyogva vidáman. Japán gésa, lidérczfény, Pierette, pók, cigányasszony, spanyol cigányleány, két éjszaka, káró dáma, pattogatott kukoricza, rózska, piroska, aranyeső, két matrözleány, rocócó-hölgy összegyűlve a jelmezes férfiakkal, rocócó-lovaggal, bohócokkal, Pieróval, spanyol torreadorral. Valóban szemkápráztató látványt nyújtott. S azután elszéledve, vidám zajban mozogtak fel s alá, mint egy szinompás, keretéből kitépett, megelevenedett festmény. Pillanatról, pillanatra új és új kép, mintha stereoskopot forgatnánk szemünk előtt. S a vidám zajban, már a felvonulás után jelent meg nagy élénkséggel, hangos derűtséget keltve a Göre-csoportozat, élén Göre Gábor bíró ural, Durbints sógorral és Kautfrék sógorral, hátuk mögött pedig a muzsikussá avanzsrozott vályogvető Kátsa cigány. Kitűnően sikerült maszkjaikkal s tipikus megjegyzéseikkel hozzájárultak az est felénkitéséhez.

S azután megzendültek a Gázsí cigány hurjai. Pattogó csárdás hangjai mellett kerekedett fel a tánczoló tömege s meghozta az első áldozatot Terpsichorének. Rövid volt az első csárdás, — de velős, — s a zene bűvös akordjaiba belevegült az összefonódott párok édes suttogása. S jött azután a többnél-több tour-táncz, hullámozott a terem s röptültek a könnyű sylphid-termetek a férfiak biztos karján. Számítlan „ujra” volt minden táncznál s a hölgyek alig voltak képesek esinos tánczrendjeikben helyet szorítani a sok kérő, könnyörgő tánczos kívánságának. De meg is telt minden tánczrend, egész olvashatatlanságig s a frakkosok gárdájának volt gondja rá, hogy tétlenséggel vagy blazirtással ne vádolhassák. A kopott cipősarokkal bár, de megtörve nem, tánczoltak egész a végkimerülésig, azaz, hogy el voltak tökével addig tánczolni, de a végkimerülés még a reggeli órákban sem következett be.

Éjfélután 1 órakor került csak sor az I. négyesre, melyet két kolonban 34 pár tánczolt. Utána csárdás és azután lefújták a szünetet. A soupé is emelkedett kedélyességben folyt le s Gázsí cigány tüzzel húzta a szomorú hallgatókat és a vig frisseket a piczi női fülekbe.

S a soupé után is lankadatlan erővel, tüzzel folyt a táncz. Nem lehetett blasirt arczezal a terem közepén ácsorgó, ugynevezett secessió „báli lovagokat” látni, mindenki örömmel s nem kötelességszerűen tánczolt s vig zeneszó mellett temetett el vala az örökké vig Carneval. De szép temetése is volt, meghalt, vig zeneszó mellett temették el s eljártuk sirhantja fölött az engesztelő tánczot s Carneval pihen, álmodik szép éjszakáról, könnyű, lenge, tüneményszerű leányokról, szebbnél-szebb

asszonyokról s elábrándozik emlékein egész a jövő feltámadásig.

Az estélyen megjelentek névsora a következők:

Asszonyok: Dr. Bottka Gyözőné, Eisenberg Károlyné, Báró Hahn Károlyné (Bécs), özv. Hruska Józsefné, Dr. Kiss Mihályné, Kugler Jánosné (Mikófaluról), Kraft Károlyné (Ujbányáról), Mailáth Istváné, Mátray Gyuláné (Köröspusztáról), Dr. Lányi Benedekné, Moldoványi Béláné, Dr. Oravetz Kálmánné (Verebélyről), Dr. Persay Ferenczné, Pető Albertné, Raschmann Tamásné, Renger Ernőné (czigányasszony), Simonyi Béláné, Szabó Lajosné (éjszaka), Schwarcz Bernátné (boglár virág), Dr. Takács Sándorné, Dr. Vincze Jenőné (pók), özv. Wiesner Ottóné (Ujbányáról), Znamenák Sándorné.

Leányok: Eisenberg Aranka (matrözleány), Gaál Jolán (Ohajról), Hruska Margit (rózska), Kiss Maresa (czigányleány). Katona Ilona (Szegedről), Kraft Marta (lidérczfény), Linckmann Klári (gésa), Mátray Böske (éjszaka), Oravetz Mancazi, Oravetz Sárka, Pető Ilona (matrözleány), Rajczy Margit (káró dáma), Rajczy Irénke (Piroska), Szirányi Ella (Nagyherestényről), Volkman Róza (rocócó), Wiesner Margit, Znamenák Sárka (Pierette.)

Miczi.

— Karczolat Kállay Ede-től. —

Esett az eső az éjjel, azért olyan kellemes, üde a levegő ma... Az uteza gödrös, kitaposott kerécsapásában felgyülemlt az esővíz... Abban nézegeti magát a nap. Ugy látszik, hogy megtetszett neki ez a sok apró tükör s elakarja vinni magához oda föl. Neki szegzi tüzes sugarát s délre alig lesz abból a töméntelen pocolyából valami... Pedig most még aligha ér át valaki száraz lábbal tulsó sorra.

Jó ideje, rója az ügyvédék sorát egy apró katona... Messziről annak nézem. At-áttekinget a tulsó ház nyitott ablakába. Izzó tekintete keresve fut végig a szobán s kétségbeesett nyugtalansággal várja, hogy egy rózsás leánykéz valami kendőt lobogtasson, rázogasson, odaát, hogy találkozzék, egymásbaforrjon ezalatt a szemük, beszéljen, sokat meséljen a tekintetük.

Elmegy a Gerzsonék kapujáig, ott megnézi, hogy mit árul a kofa, néha vásárol a gyümölcsből ezukorból, azután visszafordul s olyan lassan méri a ház előtt a követ, mintha silbakot állna s csak azért mozogna ide-oda, hogy fogyjon az idő. Amig felér a sarokig, minden lépésnél vissza-visszanéz. Neki minden perecz, minden pillanat egy örökkévalóság. Kétségbeesett türelemmel vár néha egy órahosszat is.

A nap magasabbra szállt, az apró pocolyák még parányibbak, körülzsongják a legyek, a darazsak, száraz lábbal is át lehet jutni tulra...

Ajtót nyitottak odaát a házban... Egy pillanatra világosabb lesz a szoba... Meglátni a képeket, a falon, a szekrények tetejét.

A kis katonát érdekli ez mind. Megáll, kiveszi s visszateszi az óráját, közbe erősen nézi az ablakot. A szép Miczit. A kis Miczit. Annak a szürke fejkendője látszik homályosan körvonala a szobában. Egy tizenhat éves bakfis. Fülüg pirul, amikor meglátja ezt az embert. Veszületett kaczerással méri s a fogacskaít is megmutatja, amikor a kis katona köszöntését fogadja. A portörőrongy lázas gyorsasággal jár a kezében. So'sem volt annyi por a szobában. Minden pillanatban az ablakhoz kell mennie, hogy kirázza.

Ilyenkor megvilágítja a nap.

Igazán esodaszép így. Nagy, fekete szem, apró, majdnem pisze orr, rózsás, esőpp, amorives ajak, fekete haj, barna, csaknem kreol arczbőr, két bombált égerfog, egy iczi-piczi kis lenese az ajka alatt. Ez mind olyan szép, elragadó harmóniába van egymás mellé téve, hogy talán magam is hajlandó volnék órák hozzat lesni az ablakát, hogy meglássam.

A kis katona átjött az ablakhoz. Rák-vörös az arca. Bizonyos, hogy úgy zakatol az a fiatal szerelmes kadét szíve, hogy jó volna lefogni.

— Nagysád kérem, nem látta a nővéremet, az Olgát?

— Nem!

— Hová mehetett?

Csak ennyit kérdez és tán ezért várt mostanáig... de ezt olyan jó ettől a leánytól megkérdezni. Mindegy az akármit is kérdez. Azt is megtudakolhatta volna, hogy mit vásárolt tegnap a piacon, mert hisz minden érdeklő ezt a rózsás arczu, szerelmes katonát, ami Miczikével történik. Eből is csak azt érezhette volna meg az édes leányka, hogy ezt mondja az a nyurga fiu:

— Drága Miczike! Beteg vagyok, a Maga betege! Holdkóros módjára, öntudatlan járok utána, minden gondolatom, ábrándom Maga, mindég Maga!

Erre meg a Miczike azt mondja, hogy:

— Maga is tetszik nekem!

Csak a szemük mondta így el. Lágyan, szerelmesen, mint a hogy csak egy kis kadét, meg egy ennivaló tizenhat éves leányka tud szeretni.

Ennyi volt!

A kis Miczi mosolygva törli a piszére töredezett Amort, az a rózsás arczu kadét pedig füttyürészve megy a szomszédba haza...

Még a Hoppi kutyát sem kergeti ki a szobából. Olyan jól esik abbahagyni a portörést, és kiszaladni a konyhába, az udvarra, megölegetni a mamát, megsimogatni a Sári eziczát, talán megérik, talán megtudják azt a nagy boldogságot, hogy beszélt vele, hogy látta a mindenét, a kis kadétot!...

Édes boldogság ez az egész nap! Mindenhez, mindenkihez van egy becéző, dédelgető szava, barátságos mosolya. Egész nap dalol, füttyül, pajkos, szilaj, de annyira érzékeny, hogy egy tekintettel meglehet bántani, egy ártatlan szóval megrikatni.

Alig várja, hogy esteledjék, hogy egyedül lehessen álmaival, ábrándjaival. Amikor felragyog az égen az a sok csillag, mélyen ássa szép fejét a párnába, lehunyt szemmel gondol arra a mérhetetlen boldogságra, hogy tud már szeretni. Lázasan dobogó szivecskéje még egyszer látja, hallja a kis katonát s buzzgón fohászkozik, csak úgy magában, esendően:

— Én édes Istenkém engedd, hogy róla álmodjam ma is!!...

Közgazdaság.

Vasuti kedvezmény az Omke közgyűlésére.

Hogy az Omke közgyűlésére a tagoknak minél nagyobb számban való részvételét megkönnyítse, az Egyesülés vasuti menetdíjkedvezményeket eszközölt ki. E kedvezmények szerint az Omke közgyűlésére felutazó vidéki tagjai hazulról Budapestre, valamint a visszautazásra, a következő menetdíjkedvezményekben részesülnek: Az államvasutak és a cs. és kir. szabadalmazott kassa—oderbergi vasut magyar vonalain egy II. osztályra váltott jegy jogosít az I. osztályu utazásra; egy III. osztályra váltott jegy jogosít a II. osztályu utazásra; egy fél II. osztályu jegy jogosít a III. osztályu utazásra. A cs. és kir. szabadalmazott déli vaspálya-társaság magyar vonalain: egy II. osztályu Budapestre váltott jegy jogosít a Budapestre és onnan való visszautazásra a III. osztályon; egy I. osztályu Budapestre váltott jegy jogosít a Budapestre és onnan való utazásra a II. osztályon. Az utasok úgy a magyar államvasutakon, valamint a kassa—oderbergi és a déli vasuton a gyorsvonatokat is használhatják. A kedvezményes jegyek váltásához szükséges igazolványokat az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés központi irodája (Budapest V., Széchenyi-uteza 1. sz.) szolgáltatja ki az egyesülés jelentkező vidéki tagjainak márczius 10-től kezdve. A központi iroda megfelelő számú

igazolványokat bocsát a vidéki kerületek vezetőségeinek is rendelkezésére, hogy a tagok, valamint a kereskedelmi társulatok és kamarák közgyűlési delegáltjai ott is kivehessék igazolványaikat. A vidéki titkárságoktól az igazolványokat márczius 12-től kezdődőleg lehet kivenni. Az Omke közgyűlésre 1905. márczius 26-án vasárnap d. e. 10 órakor Budapesten, a budapesti áru- és értéktőzsde helyiségeiben fog megtartatni.

A burgonya eltartása.

A kereskedőknek és gazdáknak emiatt érdeke, hogy a burgonyát télen át úgy tudják eltartani, hogy az meg ne fagyjon, ki ne csirázzon, el ne száradjon, egy szóval, hogy annak belső struktúrájában káros elváltozások be ne állhassanak. A burgonyát mint élő növényrészt legalkalmassabb száraz földben 20—25 cm. mélységben eltenni. Ezen csekély mélység abból a célból alkalmas, mert itt a burgonya nincsen éleny (oxigén) hiányában. Nagyobb mélységben már a burgonya könnyen intramolekuláris rothadást idéz elő. Veszélyes azonban a burgonyát sekély gödrökben eltenni, mert itt — könnyen érthető módon — a csirázási foganat állhat be.

H i r e k.

Előfizetőinkhez. Tisztelettel kérjük lapunk pártfogó olvasóit — hogy akiknek előfizetésük lejárt — az előfizetést megújítani sziveskedjenek s azokat, akik lapunkat megtartották, de még az előfizetési díjat be nem küldötték — arra kérjük, hogy a félév befejeztével im már beküldeni sziveskedjenek az előfizetési díjakat. Kérelmünket azzal indokoljuk, hogy az előfizetési díjak rendes beszolgáltatása nélkül a lap megjelenése és expedíálása sok nehézségbe ütközik. **A kiadóhivatal.**

Dombayék Érsekújvárott. A mult hét első napjain a Dombay házaspár országos művészi körútjában Esztergomból Érsekújvárra érkezett, hogy a színműirodalom kiváló termékeiből néhányat bemutasson. A bálók miatt azonban, a nagyterem nem lévén szabad, néhány előadásra Nagysurányba rándultak át szórakoztatni az ottani közönséget is. Így csak néhány nap múlva lesz e kiváló műélvezetben részük az érsekújváriaknak. Jelenleg, habár társulattal jönnek, a főbb szerepeket mégis maguk fogják creálni.

Anyakönyvvezető kinevezése. A biztricsényi anyakönyvkerületbe V i t t k ó Rezső eddigi anyakönyvvezető helyébe K r é s z F e r e n c z helyettes körjegyző nevezetett ki.

Uj megyebizottsági tag választása Nemcsényben. A második választás alkalmával megválasztott pénzügyigazgató mandátumát az igazoló választmány érvénytelennek mondván ki, Nemcsényben 3-szor is lesz megyebizottsági tagválasztás.

Megebizottsági tagválasztás. Folyó hó 2-án tartatott meg Bodó János íb. vármegyei főjegyző, szavazatszedőbizottsági elnök közreműködése mellett a megyebizottsági tagok megválasztása a nagy-szelezsényi kerületben. Megválasztottak Borbás László, Karács István és Ralbovszki Endre. — Az újbányai választókerületben pedig V l e s á k György és L u p t á k József választottak meg.

Halálhír. A szabadságharc egyik derék hős bajnokát ragadta ki a halál folyó hó 3-án az élők sorából. Deli Ambrus volt 48-as honvédhadnagy halt meg 87 éves korában, aki több évtizeden át az aranyosmaróthi kir. törvényszéknek volt legbuzgóbb írnoke. Hosszu időn keresztül eszupán a szerény írnokei fizetésből tengette életét, míg Andrassy Sándor kir. törvényszéki elnök közbenjárására honvéd tiszti nyugdíjat is sikerült kieszközölni. Az ősz 48-as honvédtiszt az egész város

közönsége előtt kiváló tiszteletben állott, aminek fényes bizonyítékát láttuk a megdicsőült temetésén, amelyre az egész város színe-java megjelent és kísérete őt utolsó-utjára. Utolsó kívánsága az volt, hogy sirjánál a Klapka-indulót muzsikálják és Andrassy Sándor kir. törvényszéki elnök, aki az élő honvédhadnagyot minden tőle telhetővel támogatta, gondoskodott róla, hogy utolsó kívánsága is teljesüljön a szabadságharc bajnokának. A koporsó behantolásánál felhangzottak a Klapka-induló akkordjai és a végtisztességet megadó közönség mély megilletődéssel hallgatta mert egyszersmind a 48-as idők emlékei is felidéztek, azon idők, midőn apáink ezen induló hangjai mellett harezoltak hazánk szabadságáért és függetlenségéért. A temetésen egyébként a helybeli tartalékos tisztek díszegyenruhában jelentek meg. — Nemes szívéről és jótékonyágáról ismert tagja a vármegyei közéletnek költözött el folyó hó 4-én az élők sorából. Knapp Sándor baracska földbirtokos megyei bizottsági tag, a megboldogult, kinek hült teteme az egész vidék részvéte mellett folyó hó 6-án tetetett örök nyugalomra. Aldás és béke lebegjen hamvaik felett.

Fényes elégtétel. Az aranyosmaróthi izr. hitközségnek ez egyszer a közigazgatási hatóság intézkedése folytán csonkított képviselő testülete rabbihelyettese ellen olyan határozatot hozott, a melynek nyilvánvalóan az volt a célzata, hogy utóbbinak vallásos megbízhatóságát hívei előtt kétségessé tegye. A hitközség legvallásosabb tagjai azon melegében ívet köröztek elvtársaik között, a melyben rabbihelyettesüknek megingathatatlan bizalmat szavaznak és a képviselőtestület minősíthetetlen eljárása ellen tiltakoznak. A fényes elégtétel nem a fentiekben rejlik, hanem főleg abban, hogy a hitközség elnöke Eisenberg Károly szükségét látta annak, hogy a hitközség tagjainak egy részét arra bírja, hogy az ívet alá ne írja. Ez esethez egyelőre nem fűzünk kommentárt, de alkalomadtán még visszatérünk rá. Különben ítéljen a közvélemény egyelőre ebből az egyszerű száraz tényből.

Miért van sötét Aranyosmaróthon? Tudniillik a kérdés arra vonatkozik, hogy mikor a nap leszáll, tehát beáll az est. S ezzel azt hiszik, hogy megfelelünk a kérdésre? Korán sem. A sötétség ellen ugyanis lehet védekezni. A fagygyugyertyától menve a villamos izzólámpáig sok-sok eszköz van a sötétség legyőzésére. S Aranyosmaróthon petróleum korszakot élünk, — petróleum az eszközünk, melylyel világosságot teremtünk. Azaz, hogy csak akarunk teremteni, mert tényleg nem sikerül. Különösen az utcákon, ahol koromsötét az éj. Hát a dolognak a nyitja a következő. A sok száz méternyi távolságban felállított néhány petróleum lámpát világos nappal, még a korai délutáni órákban gyújtják meg. Persze, mire besötétedik, kifogyott a petróleum s a szegény közönség, haraphatja a sötétséget. (Más harapni valókn a borzasztó drágaság folytán ugy sincs.) Gondolkodtam ezen a rejtélyen. Mivel még mindig azt hiszem, hogy az emberek ok nélkül nem tesznek semmit. Addig gondolkodtam, míg kisütöttem a rejtély nyitját. Hát úgy áll a dolog, hogy bárki valaki azt mondaná, hogy nem égetik el a sok felszámított petróleumot, — hadd lássa, hogy még nappal is égnek a lámpák. Vagy még az is lehet az ok, hogy mivel a petróleum lámpák éjjel ugy sem világítanak, legalább nappal világítsanak. Különben szívesen elfogadunk más megoldást is.

Alakuló pénztintézet. Nagytapolcsányban egy új pénztintézet van alakulóban. Mint hírlik az új „népbank” már biztos tőkével rendelkezik s eddig 400 darab 200 koronás részvényt jegyeztek, főleg a vidéki pénzesemberek. Ez lenne Nagytapolcsányban az ötödik pénztintézet.

Aszfaltot Verebélynek. Ily ezim alatt a „Felvidék” folyó hó 5-iki számában terjedelmes vezércikk jelent meg, mely Verebély községet mindenkép buz-

ditja, hogy a város területén aszfaltot építsenek. De nem az a fontos ebben a cikkben, hanem az, hogy Verebély nemes előljárósága egy szavazat többséggel ez üdvös s feltétlenül szükséges intézményt egyszer már leszavazta, vagyis annak a meggyőződésnek adott kifejezést, hogy Verebélyt nem kell kiemelni a sárból. Ez aztán valóban korszerű valami. Ugy látszik, hogy Verebélyen is elférne már egy kis rosta.

Baleset. Benyus József ahai lakos folyó hó 1-én súlyos sérüléseket szenvedett a fején, ugyanis midőn többed magával az aha—néveri viczinális utat hengerelte, véletlenül ránehezedett a henger.

A zsidók dolga. A felekezeti kérdések nagyon is közérdekűek és ha bármily visszaélés fordul elő ezen a téren, elsőbb is a nyilvános sajtónak kötelessége vele foglalkozni. Az aranyosmaróthi izr. hitközség autonómiájának leple alatt már évek óta visszaélések történnek — ezeket im már nyilvánosságra kell hoznunk, annál is inkább, mert ugy látszik, hogy a hatóságoknak róluk tudomásuk nincs, vagy ha van, nem ismerik az utat módot, melylyel ezeknek egyszersmindenkora véget vessenek. Az aranyosmaróthi izr. hitközségnek, sem mint szűkebb körű hitközségnek, sem mint az egész járás területére kiterjedő anyakönyvi kerületnek alapszabályai nincsenek. Alkalmazandó tehát a vallás és közoktatásügyi minister által 1885. évben 1924. sz. a. kibocsátott ministeri rendelet, amelynek értelmében az anyakönyvi kerület közös költségei az állami adó arányához képest vetendők ki a kerületben lakó egyes izraelitákra. Ezt a ministeri rendeletet ugyanis az 1895. évi 35,501. és a 57,021/900. sz. ministeri rendelet hatályban fenntartották és így egyáltalában nincs ok arra nézve, hogy a hitközségi ügye mikénti elintézése a hatóságoknak gondot okozzon, ha panasz folytán hozzájuk kerül az ügy. Hogy azonban visszatérjünk a dolog érdemére, kijelentjük, hogy már esztendő óta nem respektálják Aranyosmaróthon a hivatkozott ministeri rendeletet. Sem az aranyosmaróthi, sem a kerületben lakó többi izraeliták évek óta egy fillért sem fizetnek a jelzett ezimen. Mert ki sem vetették. Mert hogy járt el a község? Ugy járt el, hogy az Aranyosmaróthon lakó izraelitákat 7 osztályba sorozta, azokra valami adóketív bizottság kirította az adót és azzal vége. Hogy az anyakönyvi kerületnek van-e szükséglete, vagy sem, hogy ezek a szükségletek miként fedeztessenek. — azzal itt senki sem törődik. Hát persze, hogy ennek szomorú következménye van. Üres a kassza, nincs miből fedezni a szükségleteket. Szalad az elnök a főszolgabíróhoz, hogy hajtsa be az adót. Az kötelességszerűen megtagadja, mert a községnek nincs alapszabálya. S most ezzel az ügy be van fejezve. A községi tagok adót nem fizetnek, az alkalmazottak fizetése és egyéb szükséglet fedezve nem lesz, a főszolgabíró közbenjárását megtagadja. De ám a községi autonómia nem törődik ezzel. Vezetői a községet a képviselőtestület tovább. Ülészik 24 óra alat ötször, ott órák hosszat szónokolnak és aztán kimondatik, hogy mi autonóm község vagyunk, azt teszünk, ami nekünk tetszik. Panasz halom számra érkezik a község ellen. Megsemmisítenek minden községi határozatot és mégis nem történik az, aminek történnie kellene, hanem amit az abszolút autonómia akar. Az pedig nem akar semmit, csak beszélni, jargon nyelven szólni: kölczolni. S még örülnek is az izraeliták, hogy hát a törvény azt diktálja, hogy fizetniük kell a hitközségi terhekhez — ők bizony nem fizetnek. Ugy-e szép állapot? s ebből nincs kivezető út, mert iszonyuan nyilallik a szó, hogy „állami adó arányában.” Inkább elengedik az egész anyakönyvi kerületnek az adót, csak ne legyen állami adóról szó. Mert igenis több esztendőre kifejezetten elengedte a község. Igaz, hogy ez hatályon kívül van helyezve. De ki törődik azzal? A főszolgabíró ugyan nem, mi köze neki ahhoz, hogy az anya-

könyvi kerület rendben van-e, vagy sem. Nem az ő dolga. Ő megsemmisíti a község szabálytalan határozatait — a többi mellékes. Hát ez csunya visszaélés a község részéről. A főszolgabíró urnak komoly rendet kell tennie, mert még őt teszik e sok rendtelenségért felelőssé. A községi autonomia csak addig autonomia, amíg a jogszabályokat betartja s abban a pillanatban, amint többszöri figyelmeztetés dacára be nem tartja, a hatóságnak nem csak joga, de kötelessége beleavatkozni. A község, különösen, mint anyakönyvi kerület — közintézmény, melynek léteznie kell, ha tetszik a tagnak, ha nem. Tehát figyelmeztetjük a főszolgabíró urat, hogy tegyen rendet. Azt is megmondjuk, hogy miképp. Közgyűlésre összehívandó a kerület, azon megállapítandó, hogy mióta nem fizettek adót a tagok és aztán kivetni mindenkire a mult, valamint a folyó évre az adót. Ezt az adót azután a főszolgabíró ur bizonyára nem vonakodik behajtani. A főszolgabíró urnak ezt annál is inkább meg kell tennie, mert az anyakönyvi kerületnek mult évi közgyűlési határozatai hatályon kívül vannak helyezve réges régen és az elnök nem felelt meg azon utasításnak, hogy új közgyűlést hívjon egybe, már pedig az idézett rendelet 17. §-a értelmében (l. c.) pont első bekezdése) ilyenkor a közgyűlést összehívni a főszolgabírónak halaszthatatlan kötelessége. Mert bizonyos az, hogy a gyűlésre szükség volt és ha volt, akkor most még inkább van, lévén biztos tudomása a főszolgabíró urnak arról, hogy a kerület kasszája üres.

Valóságos kincs az emberiség részére a Zoltán-féle kenőcs, melyről számosan még a társadalom legelőkelőbb köreiből is legnagyobb elismeréssel nyilatkoznak. Így: Gróf Auersperg, Hippoliti bárónő, Duan Kapy Karolina grófnő, Gyórfy gróf, Markovits báró, Keglevich gróf, Lovag Weilenhüller József, Nyári Kálmán gróf stb., kik mind azt írják, hogy e páratlan szer régi köszvényes és csuzos bajokra pár napi használat után gyógyulást hozott. E kiváló kenőcs üvege 2 korona, Zoltán Béla gyógyszerárában Budapesten, Szabadságtér.

Milyen idő lesz márcziusban. Falbnak egy francia utóda márcziusra a következő időjárást jósolta: 1—6. felhős, széppel változó. 7—9. esős. 10—18. szép, meleg. 19—24. hideg, zivataros. 25—31. nagyon nyhe, esős. Amint ebből kitetszik, a francia időjós mindenkinek eleget akar tenni.

Fontos Amerikába utazóknak! A magyar kormány az Amerikába való utazást most már Brémán át is megengedte. Fiumén át Amerikába szóló utlevelek most már Brémán át is érvényesek, ha az illető utas egy Bremennek szóló hajójegy birtokában van. Aki Brémán át akar utazni, annak okvetlenül kell otthonról 20 koronát előre Bremenre elélegnek beküldenie, mire rögtön megküldetik a hajójegy. Jóegészségű és munkaképes munkások, akik az amerikai rendeltetési helyig szóló vasúti jegyet kifizették és azonkívül még 50 koronát készpénzben felmutatni tudnak, Amerikában bebocsátást nyernek. Akinek barátjai vannak Amerikában, hozza magával azok czimeit. Szembetegek, vagy egyéb testi fogyatkozásban szenvedők, 50 évnél idősebb személyek, vagy olyanok, akik valamely amerikában levő gyárral szerződést kötöttek, mely szerint ott bizonyos meghatározott bérért dolgoznak, Amerikából visszautasítatnak. Ratiborban, valamint Bremenben minden kívándorló megvizsgáltatik, mindenki tehát, aki Bremenben felszáll, előreláthatólag Amerikába bebocsátást nyer.

A selyemtenyésztés huszonöt éves eredménye. Az Országos Iparegyesület érdekes kiáltványban ismerteti selyemtenyésztésünk 25 éves eredményeit. E becses mű Gelléri Mór tolla alól került ki s az ő színes stílusában írja le a selyemtenyésztés érdekében indított mozgalmakat, azok fejlődését és feltűnő anyagi eredményeit. Beszámol továbbá a nevezet-

esebb külföldi selyemtermelő államok termelő viszonyairól és a szederfa tenyésztéséről. Foglalkozik selyemiparunk jövőjével és felsorolja egyuttal a megyéket, a melyekben a selyemtermelés alkalmas módon volna meghonosítható. Végül megemlékezik a hazai selyemgyárakról és azok tevékenységéről. Ma az ország területén 2813 községben 112,679 család foglalkozik a selyemtenyésztéssel. A gubótermés 1879-ben 2507 kilo volt. 1904-ben 1.633,452 kilo. A selyemtenyésztéssel járó kereset 1879-ben 7400, 1904-ben 4.509,945 korona. Egészben 60.783,826 koronát kerestek a selyemtenyésztéssel és selyemfonóiparral foglalkozók.

A D. K. E. sorsjátéka. A Széll Kálmán, Pallavicini Ede őrgróf és Rákosi Jenő vezetése alatt álló Dunántúli Közművelődési Egyesület tudvalevőleg nagy sorsjátékot rendez 60,000 korona nyereseménnyel. A két főnyereményt már kiszemléte a Kammerer Ernő minis-teri tanácsos vezetése alatt álló bizottság és e 30,000 korona, illetőleg 10,000 korona értékű díszes ékszerek egyelőre közszemlére tették ki Gaedicke A. bankháza kirakatában Budapest, Kossuth Lajos-utca. A nyereménytárgyak sorában a Franklin-Társulat értékes könyvkiadványai is szerepelnek, s azokról a társulat Budapest, IV., Egyetem-utca 4. szám alatt rendez kiállítását.

A tanítóképezdek méhesei. A földmívelési ministerium elrendelte, hogy a tanítóképezdek a méhészetre kiváló gondot fordítsanak. Mivel azonban a legtöbb képezde méhészete elhanyagolt állapotban van, a méhesek beszerzésére tervezeteket készítettek. E szerint az ilyen modern és a méhészkedés minden részével ügyet vető ilyen mintaméhes és pedig a zárt 1039, a nyílt méhes 645 koronát igényel. A ministerium a két mintaméhes tervét és költségvetését minden gazdának, aki azt kéri, ingyenesen megküldi és a felállítás, kivitel részleteiben felvilágosítást ad.

Mezőgazdasági terményekkel való házalás. A kereskedelemügyi minister legutóbb kimondotta, hogy saját és tulajdonán saját természetű kerti, mezei és egyéb mezőgazdasági termékek (élelmiszerek és nyerstermények, különféle tejtermékek, tojás, szárnyas) stb. eladása helységről-helysére, vagy házról-házra házalási engedély nélkül is eszközölhető. A kassai kereskedelmi kamarához intézett leiratában egyuttal annak a nézetének ad kifejezést a minister, hogy az ily árusokat figyelmeztetni kell arra, hogy az áruk származására vonatkozólag az esetleges zaklatások kikerülése végett szerezenek be vagy a községi előljárástól, vagy a gazdasági egyesületektől bizonyítványt.

Törvénykezés.

A század legfurcsább pöre.

Bünpörrel van szó. A tényállás a következő: Némethi Armin aranyosmaróthi könyvnyomda-tulajdonos kérdést intézett Barsvármegye kaszinójának választmányához, hogy Pető Albert fakereskedő lehet-e tagja a kaszinónak, ha az általa mult év január havában nyilvános gyűlésen többszörösen használt különféle sértő kifejezések miatt sem lovagias uton, sem bíróság előtt nem kért elégtételt. A kaszinó választmánya úgy találván, hogy a kaszinói tagsággal az ilyen eljárás nem igen fér össze, nyilatkozattételre hívta fel Pető Albertet, aki oda nyilatkozott, hogy neki a sértésekről eddig tudomása nem volt, most azonban tudomásul veszi és a becsület megvédelmezéséhez szükséges lépéseket megteszi. Így keletkezett az a bünpör, melyet Pető Albert indított Némethi Armin ellen becsületsértés miatt s melynek eredménye iránt annál nagyobb az érdeklődés, mert a vádlott valami ötven tanut jelentett be annak igazolására, hogy ha ötvenen hallották a sértetéseket, akkor a főmagánvádlónak is hallania kellett. A

tárgyalás folyó hó 21-ére van kitűzve az aranyosmaróthi kir. járásbíró előtt, mely felette érdekesnek jelentkezik s a melyre bizonyára külföldi hírlapírók is meg fog-nak jelenni, mert olyan becsületsértési per, melyben vádlott azzal védekezik, hogy a sértetéseket torkaszakadtából kiáltá és a biztos hatás kedvéért többszörösen megismételte, száz esztendő alatt csak egyszer fordul elő. Az ügy a bünpör befejeztével ismét a kaszinó választmánya elé kerül.

Hatáskör összeütközés.

Az aranyosmaróthi izr. hitközség már több ízben adta fényes tanujelét annak, hogy milyen kitűnően ismeri az alkalmazandó jogszabályokat. De nem esoda, mert náluk az a jogszabály, amit ők határoznak s még a határozathozatalban sem tartják lényegesnek a formák betartását úgy, hogy a hirhedt politikai zsebkendőlovagok csak afféle kismiskák a hitközség egynemű képviselő testületi tagjaihoz képest. Mit nekik törvény, ministeri rendelet? A törvény én vagyok, — mondja a község képviselő testülete. Így esett meg, hogy most ujabbán a törvényhatósági közigazgatási bizottság hatáskörét is magához ragadta a képviselő testület és most már tehát csak az maradt hátra, hogy minden közhatósági hatalom egyszerűen az aranyosmaróthi zsidó hitközség képviselőtestületére ruháztassék át s még megéljük talán azt az időt is, ha akarjuk, ha nem, hogy a maróthi zsidó képviselőtestület dezemvirátusa fogja Magyarországot a váltságból kivezetni. Hát ehhez mit szólnak a megyénél?

Elvi jelentőségű határozatok.

Cselédbér iránti követelés elbírálása — tekintet nélkül arra, hogy az milyen czímen érvényesítették, a közigazgatási hatóság hatáskörébe tartozik. (Ministertanácsi határozat.)

Cselédkönyv hiánya sem a szolgálati viszonynak, sem az ezen alapuló jogi minősítésére befolyással nincs. (Ministertanácsi határozat.)

Amíg a vad uratlan jószág, senkinek tulajdonában, vagy birtokában nincs és így lopás, jogtalan elsajátítás tárgyát nem képezheti. (Ministertanács határozata.)

Vármegyei határral összeeső birtokhatár megállapításánál az elsőfokú hatóság csak a földmívelési minister delegálása alapján járhat el. (Földmívelésügyi minister 15098/903. évi hat.)

A mezőri költségek kivetésénél a szőlők földadóját a képviselőtestület kétszeresen vagy többszörösen is rendelheti számítani. A mezőri javadalmasítás kivetésénél mutatkozó aránytalanságok ily módon s az őrzési kerületek beosztása által helyesbitendők. (Földm. min. 94033/902. határozata.)

A mezőri föleskető hatóságnak már a fölesketésnél meg kell állapítania, hogy oly egyén szolgálatába eskette-e föl a mezőrt, akinek külön mezőtartási joga van s hogy a fölesketendő a törvény kívánalmának megfelel-e? (Földm. min. 4961/903. sz. határozata.) — Iparkihágási ügyben a tettesen kívül a bünségéd is büntetendő. (Keresk. min. 48809/904. sz. h.)

Szerkesztői üzenetek.

(A szerkesztőség e rovat alatt készségesen ad felvilágosítást a tudakozódóknak, csak névtelen levelekre nem válaszol.)

(yi.) Nem is hinné, hogy mennyire örvendünk irántunk tanusított jóindulatán, csak aztán kedvét ne veszítse, mert az csak ránk nézve volna nagy baj.

K. Thaszár. Csak lankadatlanul tovább. Köszönjük.

I. kisasszony. Későn kaptuk ezikkét. Legközelebbi számunkban megkezdjük, ami minden esetre annak a jele, hogy szívesen tekintjük munkatársunknak.

J. A. Udvariasság tanulni is lehet, nem ép minden emberrel született tulajdonság.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen
nincs jobb a
RETHY-féle
pemetefű
czukorkánál!

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és
határozottan **RETHY-félét** kérjünk,
mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.
Csak **RETHY-félét** fogadjunk el

Férfi és női czipők

a legizlésebb kiállításban
a legjutányosabb árak mel-
lett megrendelhetők nagyban
és kicsinyben.

Bernstein Mór
czipőgyárában
Ujpest,
Arpád-utca 21. szám.
Vidéki megrendelések pósta-
fordultával eszközöltnék.

Egy butorozott szoba azonnal
kiadó, czime a kiadóhivatalban

„Milleniumtelep“ Nagyösz.

Szép és tartós szőlője
csak annak lesz, a ki **Ingyen** kéri
Magyarország legnagyobb szőlőisko-
lájának árjegyzékét, a mely szőlőis-
kola állami segélyvel és állami fel-
ügyelet mellett létesült.

HIRDETÉSEK

jutányos áron felvételnek
e lap kiadóhivatalában.

DÓCZI KÖNYVNYOMDA

(Tulajdonos: NÉMETI ÁRMIN.)

Mindennemű könyvnyomdai
munkák a legegyszerűbbtől a
legfinomabb kivitelig elkézi-
tésre jutányos árak mellett el-
vállaltatnak. ❁ ❁ ❁ ❁ ❁

A t. megrendelők meghívására
megbizottamat készséggel bo-
csájtom rendelkezésre.

Vidéki megrendelések
postafordultával.

PAPIRRAKTÁR:

A nevesebb hazai és külföldi
papirgyárak dus választéku
raktára. ❁ ❁ ❁ ❁ ❁

Levélpapír különlegesség.

Központi előfizetési iroda az
összes bel- és külföldi hírlapok
és folyóiratok megrendelésére.

Teljes irodai berendezések.

ALAPITTATOTT:
1880.

ARANYOSMARÓTH.

ALAPITTATOTT:
1880.